

L'Argenteria de Collegats va inspirar la façana del naixement de la Sagrada Família?

Article de l'historiador Dani Cortijo sobre una joia natural del Pallars lloada per Verdguer i Maragall

Allà on vagis si dius que ets de Barcelona, fins a les darreres convulsions polítiques que ens han fet saltar als informatius internacionals, la ciutat era coneguda bàsicament per tòpics originaris de quan Fraga era ministre d'Informació i Turisme de Franco (sangria, paella, sevillanes) o pel Barça i per Gaudí per part d'aquelles persones una mica més informades.

L'arquitecte reusenc en el seu context històric no va deixar indiferent ningú fent les seves construccions orgàniques inspirades en la natura i m'atreviria a dir, que en l'àmbit arquitectònic encara ningú ha estat tan trencador estèticament parlant com ho va ser ell. És normal, que en una ciutat amb diverses construccions erigides per Antoni Gaudí, Barcelona sigui associada a les seves obres.

Turistes a la Sagrada Família Foto: Bernat Cedó

Però Gaudí, com la majoria de genis era una persona, per dir-ho suaument, "peculiar".

S'obcecava tant en les seves idees que tots els qui el van tractar en destacaven la seva personalitat esquerpa i misteriosa. No es deixava ni tan sols fotografiar i la seva ment era difícil de llegir.

És sabut però que una de les principals fonts d'inspiració en les seves obres era la natura, però no donava gaires explicacions al respecte. És per això que Gaudí observava detalladament les plantes, les muntanyes i tots els accidents geogràfics amb especial atenció i més enllà dels petits detalls també l'embadalien les grans obres de la natura. A finals del segle XIX va sorgir un corrent cultural d'excursionisme vinculat al catalanisme i el redescobriments dels paisatges, pobles i gents del territori, amb especial predilecció per la Catalunya Vella i l'art romànic.

Dins aquestes rutes una de les parades obligades es trobava en un tram de carretera (ara abandonat i tancat a la circulació) que unia la Pobla de Segur amb Gerri de la Sal. L'Argenteria és una curiosa formació rocosa situada al Congost de Collegats que flanqueja junt amb la mateixa carretera el riu Noguera Pallaresa.

Imatge de l'Argenteria Foto: Dani Cortijo

La paret rocosa, de la qual en sorgeix aigua ha adquirit amb el pas del temps una curiosa forma com de cova en vertical que encara es fa més espectacular quan gela i s'omple del que sembla argent fos amb els reflexos dels raigs solars (d'aquí el seu nom). Tant Jacint Verdaguer com Joan Maragall coneixien aquest paratge ara quasi oblidat i en van lloar la seva bellesa.

Segons un cartell explicatiu allà mateix, tot just davant del monument dedicat a Jacint Verdaguer s'explica que Gaudí va inspirar-se en aquest magnífic accident natural, aleshores popularment conegut i reproduït fins i tot en postals de l'època a l'hora de dissenyar les formes de la façana del naixement de la Sagrada Família. Altres fonts també relacionen l'Argenteria amb la Pedrera.

El cartell explica la relació entre l'Argenteria i Gaudí Foto: Dani Cortijo

Com sigui, com en la majoria de casos en què es parla sobre la inspiració de Gaudí a l'hora de fer les seves obres, ell era molt reservat i per tant no hi ha cap estudi a fons que confirmi amb dades objectives aquest fet. Amb tot, val la pena redescobrir aquest indret antigament famós entre poetes i romàntics ara en una carretera abandonada on només s'hi pot accedir a peu.

Per anar-hi només cal anar a agafar la N-260 en direcció Gerri de la Sal venint de La Pobla i tot just i pel Congost de Collegats, tot just a punt d'accedir a un túnel senyalitzat com "l'Argenteria" deixar el cotxe aparcant en el trencall a la dreta abans dels senyals que prohibeixen l'accés als vehicles. A partir d'allà, en una agradable excursió amb un desnivell quasi nul a través de l'antiga carretera arribarem a l'Argenteria, una de les moltes joies pallareses ocultes entre les muntanyes...

Per anar-hi només cal anar agafar la N-260 en direcció Gerri de la Sal venint de La Pobla i tot just i pel Congost de Collegats Foto: Dani Cortijo